

BILDANDE AV NATURRESERVATET EKHORVA I UPPVIDINGE KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) området Ekhorva som naturreservat. Gränsen för naturreservatet ska vara den gräns som utmärks i fält med bifogad karta (bilaga 1) som underlag.

För att uppnå syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet, se nedan under RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård.

SYFTE

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla ett område med artrik betesmark och lövskog med gamla träd. Organismerna knutna till dessa miljöer ska kunna leva vidare och öka i mängd. Naturreservatet ska möjliggöra allmänhetens möjlighet till friluftsliv med natur- och kulturupplevelser.

Syftet ska uppnås genom att:

- områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras genom föreskrifter som förhindrar ekonomiskt skogsbruk och olika typer av exploatering,
- hävden fortsätter och kan utökas till nya områden efter restaurering,
- träd ska få bli gamla, grova och bilda död ved,
- delar av området tillgängliggörs för friluftsliv och representativa kulturspår framhävs.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden i naturreservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller annan jordart
2. borra, spränga, schakta, gräva, dämna, dika, fylla ut, tippa, anordna upplag eller utföra annan liknande åtgärd på land eller i vatten

Anmärkning:

I. Länsstyrelsen kan godkänna tillfälligt upplag för jord- och skogsbruk.

II. Befintliga brunnar och avloppsanläggningar får underhållas och vid behov ersättas.

3. anlägga väg, parkeringsplats eller vändplats
4. ta bort eller skada stengärdesgård, odlingsröse eller annan kultur lämning
5. uppföra byggnad, ledning, mast, vindkraftverk eller annan anläggning

Anmärkning:

I. Befintligt uthus, jordkällare, avloppsinfiltrationsanläggning, jaktorn och datakabel får underhållas och vid behov ersättas.

II. Jaktorn kan efter Länsstyrelsens godkännande få uppföras på lämplig plats och om behov finns.

6. avverka, gallra, beskära, röja, så, plantera träd eller buskar, utföra annan skogsbruksåtgärd eller skada enskilda träd eller buskar

Anmärkning:

I. Markägaren till Ekhörva 1:16 får senast år 2020 avverka all gran i de områden som är markerade med en rastrering på kartan, bilaga 1.

II. Siktgata för jaktens behov kan efter Länsstyrelsens godkännande få öppnas upp och underhållas.

7. skada, ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grenar
8. sprida bekämpningsmedel, gödsel, kalk eller annat jordförbättringsmedel
9. rutinmässigt eller förebyggande behandla betesdjur med avmaskningsmedel
10. ändra växt- och djurlivets sammansättning genom att föra in, så eller plantera ut arter
11. utfodra vilt, sätta upp saltsten för vilt eller anlägga åtel
12. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande
Anmärkning:
Jaktpass får markeras med diskret skylt.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för akuta reparationsåtgärder på ledning eller för normalt underhåll av befintlig väg. Inte heller hindrar de grävning i vägområde eller normalt underhåll i ledningsgata eller borttagande eller ersättning av ledning, men för detta krävs istället samråd Länsstyrelsen.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för att på åkermark (bilaga 1) så icke vedartade grödor, sprida naturgödsel om det lämnas en skyddszon på fem meter till naturbetesmark samt inte heller utgöra hinder för att sten som samlats ihop vid åkerbruk får läggas på plats som använts för detta ändamål.

Del av fallna träd samt grenar som hindrar framkomligheten på väg, tomt, betesmark eller åker får kapas och flyttas inom reservatet. Grenar under 20 cm i diameter får tas ut. Markägaren får på egen fastighet transportera virke genom reservatet.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång i naturreservatet

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar iordningställs och åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatsgräns
2. vård- och skötselåtgärder som behövs för att bevara och utveckla naturvärdena:
 - betesdrift, slåtter eller åkerbruk om inte markägaren själv utför eller låter utföra detta. Detta inkluderar bekämpning av ohävsvegetation och bränning,
 - naturvårdande skötsel såsom röjning, avverkning (efter samråd med markägarna), hamling, samt sådd/plantering av lövträd, buskar och örter,
Anmärkning: Markägaren har rätt att avverka gran i de bestånd som är markerade på kartan, bilaga 1, senast år 2020, därefter tillfaller rätten förvaltaren.
 - lämnande och skapande av död eller skadad lövved såsom lågor, rakor, högstubbar och hålträd,
 - upplägning av grenar och trädstammar i faunadepå,
 - stängsling (uppsättning, reparation, nedtagning),
3. iordningställande av anordningar för allmänheten i form av parkeringsplats, informationstavlor, strövstig och rastplats (efter samråd med markägarna). Träd och grenar som uppenbart hindrar framkomlighet eller utgör en risk för besökares säkerhet får kapas, fällas och flyttas
4. åtgärder för vetenskaplig undersökning som i förväg godkänts av Länsstyrelsen
5. tillfälliga upplag i samband med skötselåtgärder (efter samråd med markägarna)
6. användning och tagande av väg i den utsträckning som behövs för att utföra skötselåtgärder enligt B2

Länsstyrelsen ansvarar för att skötselåtgärder enligt ovan och som specificeras i fastställd skötselplan utförs. Länsstyrelsen kan dock erbjuda markägaren att enligt särskilda anvisningar utföra skogskötselåtgärder samt i förekommande fall forsla ut virket ur området. Avverkningen i dessa marker kräver särskild hänsyn för att inte förstöra de höga naturvärdena. Om markägaren då utför åtgärderna sker det med ansvar för sådan hänsyn och på dennes egen bekostnad. Virke som avverkas tillfaller markägaren. Skötselåtgärder på jordbruksmark, som t.ex. bete och åkerbruk, utförs i första hand av markägaren i samråd med Länsstyrelsen. Om markägaren själv inte har möjlighet att utföra åtgärder kopplat till områdets hävd är det Länsstyrelsen som ansvarar för att åtgärderna enligt skötselplan utförs. Länsstyrelsen tar i sådana fall över ansvaret tidigast året efter att markägaren har gett besked om att brukare saknas. Skötselåtgärder som berör träd kräver alltid Länsstyrelsens godkännande.

C. Föreskrifter för allmänheten med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. skada naturföremål eller ytbildning, t.ex. genom att gräva, borra, måla eller mejsla
2. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar
3. plocka, skada eller gräva upp örter, svampar, lavar, mossor eller andra växter annat än plockning av enstaka exemplar av icke-fridlysta arter. Bär och matsvamp får plockas för husbehov
4. samla in insekter, snäckor, maskar eller andra ryggradslösa djur annat än enstaka exemplar av icke-fridlysta arter
5. framföra eller parkera motordrivet fordon eller släpvagn annat än på anvisad väg och på anvisad och iordningställd parkeringsplats
6. tälta eller övernatta i husbil eller husvagn

7. elda
8. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande utan Länsstyrelsens godkännande
9. bedriva tävlings-, övnings-, lägerverksamhet eller liknande utan Länsstyrelsens godkännande
10. störa eller skada djurlivet t.ex. genom närgånget uppträdande vid bo- eller lekplats.

Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning, som i förväg godkänts av Länsstyrelsen.

Föreskrifterna utgör inte hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder, som framgår av ovan angivna B-föreskrifter, som behövs för reservatets vård och skötsel eller utföra uppföljning av bevarandestatus.

Föreskrifterna under C träder i kraft den dag som framgår av kungörandet, se nedan. Föreskrifterna gäller även om de överklagas.

Med Länsstyrelsens godkännande enligt föreskrifterna ovan avses inte en dispens- eller tillståndsprövning utan endast att Länsstyrelsen i skriftlig form kan ge sitt godkännande till en åtgärd efter att denna beskrivits på lämpligt sätt.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturminneslagen.

ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Ekhorva	
NVR-Id:	2041804	
Län:	Kronobergs län	
Kommun:	Uppvidinge	
Socken:	Åseda	
Läge:	6 km SO Åseda	
Gränser:	Enligt karta, bilaga 1 i beslutet	
Areal:	25,2 ha	
Fastigheter och markägarkategori	<i>Fastighet</i>	<i>Markägarkategori</i>
	Del av Ekhorva 1:14	Enskilda
	Del av Ekhorva 1:16	Enskilda
Servitut:	VÄG	
	Brinkelid GA:1	
	LEDNINGSRÄTT	
	0760IM-03/2897.1 0760IM-03/5454.1	
Sakägare:	Enligt bilaga 5	
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Kronobergs län	
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets ostdel	

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Ekhorva utgörs av ett rikt odlingslandskap, söder om Åseda, med en mosaik av lövskog, betesmarker och åkrar med rösen och stenmurar. Betesmarkerna är varierade från fuktiga till torra och från öppna till trädklädda. Träd- och buskskiktet är rikt med alm, ask, björk, asp, bok, ek, en, hassel, rönn, oxel, sälg, vildapel, körsbär, lind, lönn, hagtorn och nyponros. Många träd är gamla vilket förekomsten av lunglav, almlav, lönnlav, sotlav, kopparspik och vitskivlav indikerar. I fältskiktet märks brudborste, gullviva, jungfrulinarer, slättergubbe, solvänderter, ängsvädd, darrgräs liksom ängssvampar såsom scharlakansvaxskivling. Griffelblomflugan är en ovanlig insekt som finns här och är beroende av såväl gamla ihåliga, skadade träd som nektarrika växter. Även bräsmabärfis, mindre bastardsvärmare, bredbrämada bastardsvärmare och almsnabbvinge har setts i eller i anslutning till området. Fransfladdermus har setts i området. Området har brukats under lång tid och en stor del är fossil åker av typen röjningsröseområde.

En mer detaljerad beskrivning av området finns i skötselplanen, se bilaga 2.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Området initierades efter att markägaren till Ekhorva 1:14 tog kontakt med Länsstyrelsen inom ramen för KOMET-programmet. Senare kontaktade Länsstyrelsen markägaren till Ekhorva 1:16 eftersom det finns höga naturvärden även på denna angränsande fastighet. Tidigare har hela reservatet tillhört samma brukningsenhet och fastighetsgränsen går rätt genom de gamla betesmark och åker. Intrånget för berört område har värderats och markägarna har kommit överrens med Länsstyrelsen om ersättning för reservatsbildning.

Redan innan KOMET-ärendet initierades uppmärksammades Ekhorva i Ängs- och hagmarksinventeringen och i den senare Ängs- och betesmarkinventeringen. Även kulturvärden har sedan tidigare identifierats i form av fornlämningstypen fossil åker som täcker en stor del av områdets naturbetesmarker med en stor mängd rösen. Det finns också lämningar efter torp och tidigare gårdslägen. Skogsstyrelsen har pekat ut en nyckelbiotop av typen löväng och ett naturvärdesobjekt av typen ädellövskog. Biologer och inventerare på uppdrag av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har identifierat en rad rödlistade eller sällsynta arter i området.

Förslaget till beslut och skötselplan skickades hösten 2014 till sakägare inom området som förelades att komma in med eventuella synpunkter/erinringar. Myndigheter, ideella föreningar m.fl. har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget. Följande sammanfattade yttranden har kommit in:

Markägarna har fört fram synpunkter under hela processen.

Uppvidinge kommuns kommunstyrelse tillstyrker förslaget till bildande av naturreservatet.

SGU, Sveriges geologiska undersökning, har inga synpunkter på förslaget.

Kulturparken Småland, har inga andra synpunkter på förslaget än att det är lämpligt att fornlämningar benämns med riksantikvariets beteckningar och visas på karta. Det bör också nämnas att fornlämningar är skyddade av kulturmiljölagen.

KOF, Kronobergs ornitologiska förening, ställer sig i allt väsentligt positiv till reservatet. De menar att det måste finnas ett tätt nät av naturreservat i länet för att den biologiska mångfalden ska kunna bevaras. KOF framför att jakt (annat än skydds jakt) inte ska bedrivas i naturreservat eftersom det stör besökare och områdets djurliv. De framför också att friluftslivet ska styras inom området så att besökare inte ska störa boplatser för hänsynskrävande fåglar.

UOF, Uppvidinge fågelklubb, ser primärt mycket positivt på bildandet av naturreservatet. De framför dock synpunkter och alternativ till placeringen av parkeringsplats där den gamla banvallen hyser en stor insektrikedom.

E.ON vill uppmärksamma att inga anordningar får uppföras under ledning och att marknivån under ledning inte får ändras. De framför vidare att underhåll ska få genomföras liksom rövning/fällning av sly/träd i ledningsgata. Maskiner behöver få framföras vid underhållsarbete.

Stena Renewable gör bedömningen att den tillståndsgivna vindkraftparken väster och söder om Ekhorva inte påverkar syftet med naturreservatet.

Ovanstående yttranden har utvärderats och efter avvägning mellan olika intressen inarbetats i beslut och skötselplan. Se också motiveringen nedan.

*Nyckelbiotop= ett skogsområde som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö idag har mycket stor betydelse för skogens flora och fauna. Där finns eller förväntas finnas rödlistade arter.

Naturvärdesobjekt = område som kommer utvecklas till nyckelbiotop.

KOMET-projektet = ett regeringsuppdrag som genomförs i samverkan mellan Naturvårdsverket, Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen i syfte att ge markägare möjligheten att själva ta initiativ till områdesskydd.

MOTIVERING

Bevarandet av områdets höga naturvärden går inte att förena med ekonomiskt skogsbruk eller olika typer av exploatering. Dessutom krävs långsiktiga skötselinsatser vars finansiering möjliggörs om området är naturreservat. Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om bevarandemålen uppfylls, i enlighet med fastställd skötselplan. Ett långsiktigt bevarande kan garanteras genom bildande av naturreservat.

Död ved i olika former och nedbrytningsstadier är en viktig livsmiljö för många insekter, mossor, lavar, svampar och mikroorganismer, inte minst i ädellöv. Tillgången på död ved är generellt sett liten i landskapet och många vedlevande arter är på gränsen till utrotning på grund av brist på lämpligt substrat. Därför finner Länsstyrelsen det motiverat att bevara och kontinuerligt återskapa död ved i olika former och nedbrytningsstadier.

Plockning av växter och insamling av insekter och andra mindre djur (annat än enstaka exemplar av icke fridlysta arter, samt bär och matsvamp för husbehov) och åverkan på levande eller döda träd är inte tillåtet eftersom det kan hota de biologiska värdena i området.

Det är inte önskvärt att styra vilt från intilliggande områden in i reservatet eller till vissa platser i reservatet. Stödutfordring av vilt eller anläggning av åtel får därför ej ske.

Länsstyrelsen uppfattning är att jakt kan bedrivas i skyddade områden utan att det strider mot syftet med naturreservatet. Om behov finns och för att jakten ska kunna bedrivas på ett säkert sätt får Länsstyrelsens godkänna att jaktorn byggs och att siktgator tas upp och underhålls. Det är Länsstyrelsens uppgift att se till att jaktorn och siktgator placeras så att besökarnas upplevelse av naturområdet inte störs och säkerheten höjs.

Det är inte önskvärt att reservatsområdet används för övernattnings i tält, husbilar och husvagnar, då detta försämrar områdets tillgänglighet för andra besökare och kan leda till oönskad nedskräpning. Det samma gäller eldning.

Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om bevarandemålen uppfylls, i enlighet med fastställd skötselplan.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Bildandet av naturreservatet Ekhörva bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Förslaget till naturreservat strider inte mot Uppvidinge kommuns översiktsplan (2011-04-26).

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap 25 § miljöbalken, att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som skall skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. Reservatsbildningen är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. 1§ och bestämmelserna om hållning med mark och vatten i 3 och 4 kapitlen miljöbalken samt med översiktsplanen för Uppvidinge kommun.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

FÖRORDNANDE OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) jämfört med 27 § förordningen om (1998:1252) områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar införas i tidningen Smålandsposten samt i Post och Inrikes tidningar.

Delgivningen har skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder har skett i rätt tid. Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas genom skrivelse till regeringen. Överklagandet skall dock skickas in till Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 VÄXJÖ. Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 29 december 2014, annars kan inte regeringen pröva överklagandet.

Överklagandet bör innehålla följande:

- hänvisning till detta beslut, dnr 511-1867-12
- vad som ska ändras
- namnteckning, namnförtydligande och adressuppgifter
- eventuella handlingar som stöder överklagandet.

UPPLYSNINGAR

Beslut i ärendet har fattats av länsråd Lennart Johansson.

I handläggningen av ärendet, i vilket Martin Unell varit föredragande har också Thomas Persson, enhetschef miljövårdsenheten, Elisabet Ardö, funktionsledare naturskyddsfunktionen, Magnus Strindell, reservatsförvaltare och Henrik Skanert, miljöjurist deltagit.

Lennart Johansson
Länsråd

Martin Unell
Naturvårdshandläggare

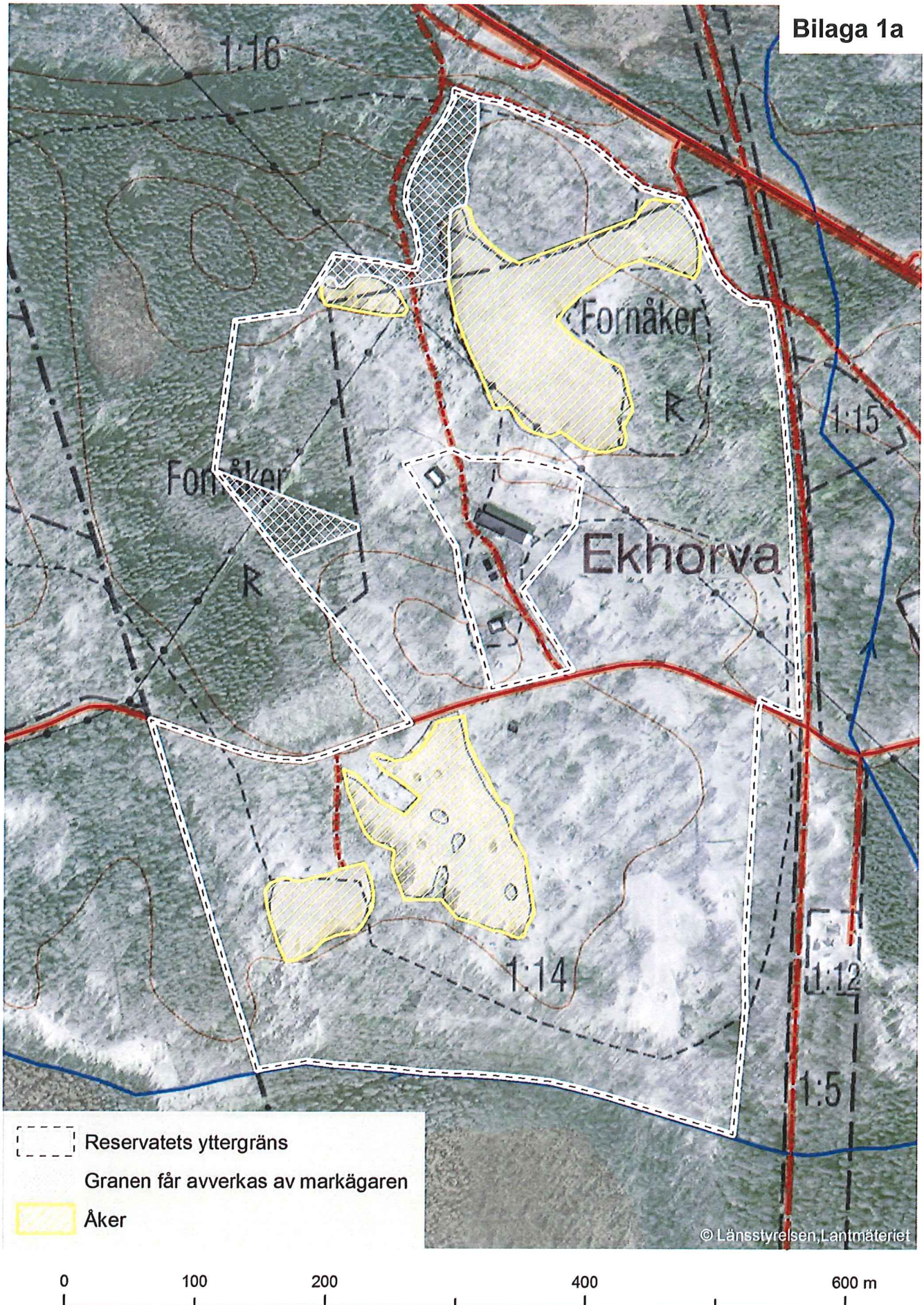
DELGIVNINGSSÄTT

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i ortstidning samt i Post och inrikes tidningar.

BILAGOR

- 1a. Beslutskarta, sid 13
- 1b. Översiktskarta, sid 14
2. Skötselplan inklusive karta
3. Miljöbalkens regler om naturreservat
4. Hur man överklagar
5. Sändlista med sakägarförteckning

Bilaga 1a

Bilaga 1b

